

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a mesoga sve polkvart.“ Nar. Pol.

Predplata s poštarinom stoji 25 for. a seljake samo 1 for. za celu godinu.

Izlazi svaki I. I 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalazi se

Tip. F. Huak, Palazzo Diana Via S. Lazzaro 15.

Plena se šalju platjene poštarine. Vlasti, dopisi i drugi pisni

PREDSTAVKA

obéine Lovranske na carevinsko Vleče u Beču.

Visoka zastupnička kulo!

Temeljnim zakoni cesarstva od 21. Decembra 1867 utvrđeno je i priznato, da svaki narod Austrije može njegovati svoj jezik i čuvati svoju narodnost.

Možebit zato, što mi nješto poznamo jezik talijanski, dobivamo dosad sve spise od našega suda u jeziku talijanskom.

Ali kad postoji državni zakon, da mi imamo pravo na svoj jezik, kao i svi drugi narodi na svoj, tada je opravdana naša želja, da se hrvatski jezik u državi posadi na ono dostojno mjesto.

Osobito je za državne interese vrlo pogibeljno, da se u carskim uređih u naših stranah počima sve više i više rabiti jezik njemački.

Za naše pomorstvo vrlo malo se brinu, za podignuti poljedelstvo i gojenje blaga opeta nam država slabo pomaže; gdje će biti naša ljubav za nju, ako vidimo, da se još jedinomu našem dobru t. j. materinskomu jeziku vrata zatvaraju.

Visoki državni sabori! Ovo je nedostojna igra s našim starinskim i mirnim plemenom i ta igra morala je prestati u onaj čas kada je njegovo

Veličanstvo naš premilostivi Car i kralj potvrdio temeljne državne zakone god. 1867.

Zato mi zastupstvo mjestno politično občino Lovran, Kotar Volosko u Istri, koja občina broji do 8000 dušah, molimo visoku sabornicu zastupnikah cesarstva, da se u izvršenju članka XIX temeljnog državnog zakona od 21. decembra 1867. br. 142 D. Z. odredi:

I. Svi c. kr. uredi sudbeni, politički i financiální u Istri i na kvartnerskih otocih imadu hrvatskim ljudem i obćinam svo svoje spise, odluke i osude, pošiljati u jeziku hrvatskom, na hrvatski pisano podneske u obće odgovorati u tom jeziku i u uredih sa strankami hrvatskimi raspravljati stvari u hrvatskom jeziku.

II. Latinske škole u Pazinu, imadu se počamši od g. 1883. svakom promjeniti tako, da se svaka stvar uči jezikom hrvatskim a talijanski i njemački jezik, da se uči obilgatno.

III. Gdje su u Istri srednje škole s drugim učovnim jezikom neka se i ondje uči hrvatski pod mračš barem 3 ura svaki tjedan.

IV. Škola za učiteljo u Kopru i učiteljice u Gorici, neka se uredi tako, da za oba jezika, dakle za hrvatski i talijanski budu posve posebni samostalni odjeli.

Držeć indí, da će ovi naši zahtevi biti priznani posve pravednim ovlašćujemo mi občinsko zastupstvo Lovransko našega glavarara, da ovu molbu podastre visokoj zastupničkoj sabornici u Beču.

Dano u našoj skupštini u Lovranu 25. svibnja 1882. za vladanje našega zveličanoga Cara i Kralja Franje Josipa I. koji želi mir med svojimi narodi, i koga da Bog sretno žive na mnoga ljeta.

DOPISI.

Iz Koparščine, koncem maja 1882.

U posljednom broju cienjenog vašega lista vaš se labinjski dopisnik tuži, da nije cigli izvanjski zastupnik bio izabran u občinsko zastupstvo. Dovoljuje, da je to nečuveno.

jansku upravu. Govorka se da se ima občina žmjinjska podrvrći pazinskoj, pomjanska kopavskoj i. t. d a gdje občine liepo cvatu, tu treba zasaditi kliuču meteža i razdora. Već nam se i podžupani (capovilla) nameću po šarunjuškom kalupju.

Da naši Taliomani iz Gorice, Trsta, Istre i Rieko kane stvoriti blaženju zemlju, tomu se nije u ovakvih okohnostih čuditi već nemožemo pojmiti kako to pretpostavljeni trpe! Nepochnavaju svojih naroda. Nek u Istru dodje druga kobna letina sedamdeset i devete godine (Bog nas sačuvaj!), čulo bi se onda vikati naroda. Vrieme je skrajno, da se zlim poraham na put stane, a ti istarski narodo nedremanj, probudi se i nepusti da se tako mačuhinski s tohom postupa.

Iz Žmjinščine, 20. maja 1882.

Zalostno je doista stanje našeg naroda po Istri. Tuđinim nu gazi i najsvetijih prava. Naši protivnici gledaju na svaki način da nas unazede. To jim ide za rukom, jer i drugi u za ju stoji, to im u svačemu na ruku radi samo da bude proti hrvatsju. Naš narod nema niš svojih školah, gdje da se nauobrazi, to zato se niti nezna vladatí naprana obilnatim. Premotke je čući, to pušta svo na volju drugim. A i kako ču da razpuzna svoju korist i svoja prava, kad nema mohrzabe a ovu može samo onih dobiti, ako ima svoje škole; svojih pak školah neće dobiti, dok ne bude svoje ljude u zastupstva birno, a ovo potonje učiniti će samo onda, ako ima vlastite škole - i tako ovo nas u nepredkaidom kolobaru.

Da je ovaj tako žalostno po naš narod, može se svaatko lahko osvjedočiti. Naši protivnici uporbiljuju sva tuoguča sredstva, da premamje naš narod na svoju stranu. Svakojakimi obećanjí vode ga za nos, dok im je na korist; poslje pako ga stana guliti kao židovi i još gore.

Narode, narode, otvori oči i pogledaj već jednom sptetke tvojih protivnikah.

Nu pogledajmo malku u uži krug naše tužne Istru, u občinu žmjinjsku.

Ovije u Žmjinju obavljati su se na 4. 5. i 6. prošloga mjeseca po drugi put občinski izbori.

Prvi put prošlim septembrom zastupao je vladu kod izborah g. Perinello; nezakonitosti, koje su se ovdje počínjale, budu uzrokom poljede talijanske stranke, na što Hrvati prosjedovaše a izbori budu ništení od c. kr. namjestništva. I ovoga puta nadvlada talijanska stranka posveima hrvatsku, i to radi svakojakim manevarah.

Hrabro držahu se zapadni Žmjinjci, slava jml Viduliní, Križancí, Krsancí, Prikušini i drugi nisu se pustili zamamiti, branili su svoja prava. Slava Vam zato braćo! Držite se uvijek tako. Osvietlahi ste si lice pred narodom, ako i neprodolihismo, niste vi krivi, već žalište naš gornji kraj, t. j. Cere Dunjica i sv. Ivanac. Najžalostnije po nas pako vladahu se seljaci iz sv. Ivanca i Dodjše sa svojim županom na birališće to glasovaše svi za Talijano a proti narodnoj stranici. Žmjinjska jilh zato gospodu počúnište objelom kod g. Verbića. Doznat čemo u brzi, čijl novac se je tu trošilo!

Šad trube šarenjaci u svijet, da je već jednom nadvladala pravica, te izjbejavju životinjiskim veseljuju svoju žuč na narodno naše svećenstvo.

Porugivaju se g. Orliču, našem prćinstnom župniku te ga nazivlju fanatikom!

Evo što piše P. Istria u 20. br. od 13. maja ove god. u svom dopisu iz Žmjinju: „... nel vorremo... a risollevare le sorti del peggio di quel povero paese per tanti anni governato a mal tenuto da un prete fanatico, oltrechè nemico d'ogni progresso.“ Tako P. Istria, neka joj bude na čast! A zašto nije polhvalila č. g. Gabrielića? Dakako sada se mogu veseliti, jer je poljeda njihovu ali na koji način se je dospjelo do nje?! Mi jim samo dovoljkujemo, nek promište što rade, nek nebu tu tako oholi, jer će sklanjati.

Danas im obećajemo, da nećemo nirovati, dok ih neslavimo, vijet čemo, duli je još može i naš pravicu pod milim našim carem.

Razderav to mreže doći ćemo jednom do naših prava, a onda odzvonilo za uvijek njima i njihovoj svojci.

Jedan žmet.

* Došli opasni oblaci Žmjinjski obzor zastiru baš u toba gladno i škrtno, občinski su izbori iz mutne vode izplivali i na visoke se uznesli, selbino zabrinuti, koga da si za odličnoga knjaza izabere. Valjda će se pri starom ostati, da se neuvrije prejšnji srodni po páli i krvi, te da budu dosledni i u buduće, osorni proti narodnoj hrvatskoj naprednoj prosveti, a ponosić će se velikom šteornju, koja slizi vodom u zemlju; dočim si Žmjinjci žele ugastiti žeđu svezjom vodom.

Ima li još što Žmjinj, čemu se možemo diviti? Onim vrhim kolovozima, onom strmom razvrtom drumu koji se proteže do zadnjega pokojnoga poćnika!

Malo da nisam zaboravio na neumrle zaslugie; ukinutu hrvatsku pripravnicu, ako hoće hrvatski narod gječiti, treba da mu očí sklopí. Eto svega što je Žmjinj mogao imati a nema; suda ga iznenadila na užrb občinske zadruge! Bože razprši šaro-opasnu oblaku koji zadržuju nesleku vedrinu.

Na uzmark XIX. vieka, mogu li izobraženi, blagorodni, iskreni Talijanci osujití XIX. članak državnoga zakona, koji jamči svakomu narodu prosvetu u svomu materinskomu jeziku? Jeli ču taj članak ostati samo za istarske Hrvate tvrto slovo? To mogu donekle prečiti izrođeni šarenjaci, koji na svoj mlin vodi navracu, ali neka pando da je nekog Bog kaznu potopom prekoreadni svijet i Kojeće božji načini napravude, koja u bezdan propada nepravednoga.

Iz Pazina, mjeseca svibnja 1882.

Navesit ću ti dragi čitatelju ovaj put iz našega grada same činjenice i ti sudi.

Pred malo ljetah zabilah se ovdješnjoj školskoj mladeži osnovnih školah doći na obhode ili procesije a za to naveo se uzrok, da bi silna spariņa mogla nanditi zdravlju mladeži školskoj. Tako se govori kad crkva svoju četjad na pobožnosti zove. Nu sluđaj dalje, koliko spomenuti uzrok u drugovih slučajevih valja. Umre li n. pr. učenic í učenicah ili kakva druga odlična osoba, eto ti ciele procesije škole mladeži, da mrtvaca s velikom svečanostju sprovode do groha. Onda nijednoj duši neololazi pamet reći, da će spariña ili trud ili prihupđiva kakva bolest, od koje umro dotični osoba, nanditi nježno mladeži, koja mora kadšto po ciele ura iz mrtvaca i pred njim koracati puževim korakom.

Neću da ovim psujem na jednu izmiedju najsvetijih dužnostih, što ih ima krišćanima napram svojim milim pokojnicom, šćapade ju odobravam i ovim javno pohvaljujem, kad se vrši pravom namjenom, al je ono što mora svakog poštenog krišćanina u srcu zabežati, kad vidi da se služuju Božja i crkveni javni obredi zastupljuju

*) Naknadno nam prispjelo ovo niekoľko redakah od prijateljske ruke. Dozajemo, da je za počestata izabran g. Antun Godina. Ured.

